

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Slutbetänkande av Parlamentariska landsbygdskommittén, SOU 2017:1 För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd

N2017/00222/HL

1 Sammanfattning

Slutbetänkandet innehåller 75 förslag för Sveriges landsbygder. Merparten förslagen berör inte skattelagstiftningen eller skatteverkets verksamhet och har därför inte kommenteras i remissvaret. Av förslagen kan följande förslag ha påverkan på Skatteverkets verksamhet.

- Förslag om översyn av reseavdraget, utgångspunkten bör vara att avdraget ska vara avståndsbaserat.
- Förslag om att regeringen utreder effekterna av en ytterligare nedsättning av arbetsgivar- och egenavgifter, utökad regionalt stöd.
- Regler som underlättar så att ideell och kostnadsdelande samåkning blir tillåten i landsbygderna.
- Ny organisering av statlig lokal service.
- Landsbygdsdelegationer inrättas i länen.
- Omlokalisering av statliga tjänster.

Skatteverket tillstyrker förslaget om översyn av reseavdraget.

Skatteverket avstyrker förslaget om att utreda förutsättningarna för utökad regionalt stöd.

Skatteverket har inte något att invända mot att regler som underlättar samåkning på landsbygden införs.

Skatteverket instämmer i förslagen som förs fram av Statens servicecenter i deras pågående utredning och är därför positivt till att föra över nuvarande servicekontor till en egen organisation. Vissa problem som finns med frivillig samverkan kan hanteras bättre i en separat organisation. I övrigt ger förslaget inga vinster vad gäller serviceinnehåll eller ekonomi, såvida inte servicen omfattar fler myndigheter än nuvarande tre. Myndighetsutövning ska inte ingå i den nya serviceorganisationen.

Skatteverket instämmer i att arbetsuppgifter kan omlokaliseras. Skatteverket ser möjligheter att fortsätta med ytterligare omlokaliseringar. Men det behöver ske på sådant sätt, och i den takt, som är möjlig med hänsyn till verksamhetens behov och förutsättningar. Detta inte minst för att lokalisering måste vägas mot andra styrparametrar.

Skatteverket avstyrker förslaget att inrätta 21 landsbygdsdelegationer. Skatteverket bedömer att ansvarsfrågorna inte är tillräckligt utredda eller beskrivna och det förslag som finns riskerar att bli omständligt och svårt att hantera i praktiken.

Skatteverket lämnar följande synpunkter på de ovan angivna förslagen.

2 Skatteverkets synpunkter

2.1 Förslag om översyn av reseavdraget, utgångspunkten bör vara att avdraget ska vara avståndsbaserat

Skatteverket tillstyrker förslaget om en översyn av reseavdraget och att utgångspunkten bör vara att avdraget ska vara avståndsbaserat. I samband med översynen bör man även utreda möjligheten att Skatteverket ska kunna förifylla uppgifter om reseavdrag i deklarationen utifrån uppgifter om folkbokföring och arbetsställe.

2.2 Förslag om att regeringen utreder effekterna av en ytterligare nedsättning av arbetsgivar- och egenavgifter, utökad regionalt stöd.

Skatteverket avstyrker förslaget att regeringen ska utreda effekterna av en ytterligare nedsättning av socialavgifterna i vissa kommuner med särskilt stora utmaningar. De nuvarande reglerna om nedsättning i stödområde A medför omfattande gränsdragningsproblem när det exempelvis gäller avgränsning av vilken del av verksamheten som kan anses bedrivas inom aktuella stödområden. Att införa ytterligare regler om nedsättning av socialavgifter i vissa särskilt angivna kommuner medför att regelverket blir allt för komplext och svåröverskådligt för såväl den som vill ha nedsättning som för Skatteverket som ska tillämpa reglerna. Om ytterligare nedsättning ska medges bör detta ske genom att procentsatserna för nedsättning höjs i det befintliga stödområdet.

2.3 Regler som underlättar så att ideell och kostnadsdelande samåkning blir tillåten i landsbygderna.

Skatteverket har inte något att erinra mot förslaget att underlätta så att ideell och kostnadsdelande samåkning blir tillåten i landsbygderna. I detta sammanhang är det viktigt att påpeka att den som mot betalning transporterar privatpersoner i sin bil kan komma att bli beskattad enligt vanliga regler i inkomstskattelagen (1999:1229). Skatteverket avstyrker att det införs särreglering i skattelagstiftningen med anledning av kostnadsdelad samåkning.

2.4 Ny organisation av statlig lokal service

Skatteverket delar till fullo förslagen som förs fram av Statens servicecenter i deras pågående utredning och anser därför följande.

Skatteverket är positivt till att föra över nuvarande servicekontor till en egen organisation men för att få en kostnadseffektiv verksamhet med tillräcklig service är det nödvändigt att

fler myndigheter än de nuvarande tre ansluter till serviceorganisationen. Detta gäller särskilt om antalet servicekontor ska öka.

Kommitténs förslag kommer annars att leda till att statens samlade kostnader för service ökar. Vid de mindre servicekontoren är kostnaden per besök ca 50 % högre jämfört med den genomsnittliga kostnaden (drygt 150 kr per besök istället för drygt 100 kr per besök). Antalet besök till servicekontoren tenderar också att minska, under de senaste två åren har antalet besök vid servicekontoren minskat från 4,84 till 4,21 miljoner besök.

När det gäller antal servicekontor kan det förtjäna att påpekas att servicekontor har funnits i Vimmerby och Kramfors men att dessa lades ner därför att antalet besökare var relativt få och att de låg relativt nära andra servicekontor.

Kommittén beskriver inte närmare den nya organisationens ansvar. I enlighet med vad Statens servicecenter föreslår bör ansvaret omfatta följande:

- Tillgång till myndigheters digitala tjänster + hjälp med guidning.
- Allmän service från servicekontorens personal.
- Digitala eller fysiska möten med handläggare från berörda myndigheter.
- Vid behov gruppaktiviteter för berörda myndigheter.

Myndighetsutövning ska alltså normalt inte ingå i den nya serviceorganisationen. Finns sådana behov behöver det särskilt utredas vad gäller former och ansvar. Dagens lagstiftning medger inte att en separat organisation utför myndighetsutövning åt en annan myndighet (samtjänstlagen reglerar endast när man utför uppgifter åt varandra).

Det finns fördelar med att servicekontoren läggs i en egen organisation men det är viktigt att framhålla att stora delar av servicen och serviceskyldigheten kommer att ligga kvar hos respektive myndighet.

Vi bedömer att efterfrågan till Skatteupplysningen (telefon) kommer att öka i och med den föreslagna reformen. Både medarbetare hos den nya serviceorganisationen och kunder kommer att vilja ringa och fråga om sådant som serviceorganisationen inte kan svara på eller där serviceorganisationen upplevs sakna tillräcklig kompetens. Skatteverket kommer också att behöva hantera vissa personliga besök på servicekontoren med egen personal via digitala möten eller vid behov fysiska möten vilket förutsätter resor och möjlighet att boka besök.

En egen organisation för servicekontoren måste självklart ha ett ansvar för kompetensutvecklingen av sin personal, det är en del av arbetsgivaransvaret. Skatteverket avstyrker förslaget att det i myndigheternas uppdrag skulle ingå ett ansvar för kompetensutveckling av personal på servicekontoren. Däremot ligger det förstås i Skatteverkets intresse att personalen på servicekontoren har kompetens för att ge tillräcklig service av hög kvalitet och vi kan bidra till detta på samma sätt som vi bidrar med stöd och information till andra aktörer.

Sammantaget innebär detta att Skatteverket fortsatt kommer att ha betydande kostnader för service.

2.5 Omlokalisering av statliga tjänster

Skatteverket har omlokaliserat arbetsuppgifter under de senaste 10 åren. Genom en medveten intern styrning inom myndigheten har arbetsuppgifter motsvarande hundratals årsarbetskrafter förlagts utanför Stockholmsområdet. Under åren 2015-2017 kommer Skatteverket ha omlokaliserat arbetsuppgifter motsvarande cirka 75 årsarbetskrafter från Stockholmsområdet.

Ytterligare omfördelning kan vara möjlig men det behöver ske på sådant sätt, och i den takt, som är möjlig med hänsyn till verksamhetens behov och förutsättningar. Detta inte minst för att lokalisering måste vägas mot andra omständigheter som exempelvis kompetensförsörjning och kostnadseffektivitet. Även om digitalisering ger fler möjligheter att fördela arbetsuppgifter är stora delar av Skatteverkets arbetsuppgifter av sådan karaktär att de kräver geografisk närhet och därför inte kan flyttas vart som helst. Myndigheten behöver även ha möjlighet att bedriva en god personalpolitik som innefattar kompetensutvecklingsmöjligheter för medarbetare, variation i arbetsuppgifter m.m. Arbetsuppgifter förändras också över tid både avseende innehåll och volym. Verksamhetens rörlighet och ständiga krav på utveckling gör att Skatteverket aldrig kan lova att en viss verksamhet alltid kan finnas på ett visst ställe eller att ett visst antal arbetstillfällen ska finnas på viss ort.

Det är viktigt att påpeka att Skatteverket totalt sett kommer att minska i antal medarbetare framöver. Minskningen kan ske i relativt högre grad i Stockholmregionen. Det innebär i sig en annan relativ fördelning mellan orter men inte nödvändigtvis att antalet anställda utanför Stockholm ökar.

Tidigare krav på snabba omlokaliseringar, t.ex. vid regementsnedläggningar år 2005-06 i Visby och Östersund, förorsakade uppsägningar på andra orter och därmed onödiga kostnader för staten som helhet samt negativa effekter för verksamheten.

Omfördelning av arbetsuppgifter måste ske med hänsyn till verksamhetens behov och krav på kostnadseffektivitet. Genom att anförtro åt myndigheterna att själva hantera vilka arbetsuppgifter som under en 5-7 års period kan omfördelas, genom en styrning som präglas av tillit och förtroende, finns möjlighet att omfördela arbetsuppgifter utanför Stockholms FA region.

Kommittén anser att det är positivt att personalrörligheten oftast är mindre på en liten ort. Skatteverket instämmer i att det inte är önskvärt med för hög personalrörlighet men det är inte heller bra för verksamheten med för låg rörlighet. Ett naturligt utbyte av personal som sker därför att människor vill röra på sig och ta sig an nya utmaningar är bra även för verksamheten, eftersom det bidrar med nya perspektiv och skapar utvecklingsmöjligheter för befintlig personal. Skatteverket vill betona vikten av att det behöver finnas goda möjligheter att rekrytera personal med rätt kompetens. Detta förutsätter att det finns möjligheter att göra ett urval bland sökanden. Verksamheten kan endast till mycket begränsad del anpassas efter den kompetens som finns tillgänglig.

2.6 Hur staten bör styra och organisera landsbygdspolitiken

Skatteverket avstyrker förslaget att inrätta 21 landsbygdsdelegationer. Skatteverket bedömer att ansvarsfrågorna inte är tillräckligt utredda eller beskrivna och det förslag som finns riskerar att bli omständligt och svårt att hantera i praktiken. Det framgår inte hur styrningen av landsbygdspolitiken förhåller sig gentemot den ordinarie styrningen av myndigheter via departementen med kraven på effektivitet samt på att hushålla väl med statens medel, minskade anslag och minskad anslagsuppräknig. Särskilt svårt blir det om olika landsbygdsdelegationer ställer motstridiga krav på en och samma myndighet eller när flera landsbygders utveckling har behov av bidrag och insatser och det är oklart efter vilka kriterier en rikstäckande myndighet ska prioritera mellan olika behov.

Skatteverket uppfattar det som oklart om förslaget till "förordning om nationellt mål för landsbygdspolitiken och statliga myndigheters ansvar för landsbygdsutveckling" i sin helhet gäller alla statliga myndigheter eller om den endast gäller de uppräknade myndigheter som föreslås få tilläggsuppdrag i sina instruktioner. Det är även oklart vad landsbygdsdelegationerna har för roll gentemot myndigheter som inte är representerade i delegationerna.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektören Ingemar Hansson och föredragits av rättsliga experten Pia-Blank Thörnroos. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: överdirektören Lars-Åke Leijkvist avdelningschefen Marie Carlsson och sektionschefen Peter Ljungqvist.

Ingemar Hansson

Pia-Blank Thörnroos